AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية يومية

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹ 14 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1933
ԶԵՐՈՔԷ 2,50 Ս. Դ.

Բ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաւօտ պէտք է բերել բերելու ստորեւին նամակներ | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 226 (803)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ԱՄՍԱԳԻՐԸ

Տասը տարի առաջ եթէ մէկը յայտարարէր, որ մեր ներկայ գաղութային պայմաններուն մէջ, հարիւր եօթանասուն և վեց էջնոց ամսագիր մը պիտի հրատարակուի, պիտի շարունակէ ամբողջ տասը տարի, առանց ընդմիջումի, առանց մէկ օրուան իսկ յապաղումի, ճոխ ու այլազան բովանդակութեամբ, շքեղ ու մաքուր տպագրութեամբ հարիւր քսան հատորներ պարգեւելով Հայ Գրականութեան, ոչ ոք պիտի հաւատար անկասկած այդ հրաշքին։ Սակայն այդ հրաշքը կատարուած է այսօր. տասը տարիէ ի վեր կը շարունակէ ամսագիր «Հայրենիք»ը օրաթերթ «Հայրենիք»ի կողքին, Հայ գիրն ու գրականութիւնը տարածելով երկրէ երկիր, ուր ցրուած է մեր ժողովուրդը անկարելի պայմաններու մէջ։

Վերջին տարիներու մեր դժբաղդութիւններու կողքին, անկասկած որ կան բազմաթիւ սրտապնդիչ երեւոյթներ, որոնք արդիւնք են ցեղային հանճարին, և արտայայտութիւնը հայութեան յամառ ու աննուաճ ոգիին։ Մեր թերութիւններն ու դժբաղդութիւնները յիշելու պահուն, չ'պիտի մոռնալ մեր կեանքի այս լուսաւոր կէտերը, աւելի ինքնավստահութեամբ լեցուելու համար մեր առօրեայ պայքարի ընթացքին։

Հեռաւոր Ամերիկայի մէջ, ցրուած ու լքուած գաղութ մը իր գլխուն, բայց ահա կը գտնուի անոր մէջ կենսունակ տարր մը որ կը ձեռնարկէ այնպիսի հրատարակութեան մը որուն մասին պետական միջոցներ ունեցողները միայն կարող են մտածել։ Հայու նախաձեռնող ոգին կը կանգնէ այնտեղ փարոս մը անոր ճակատին փորագրելով իր ամենէն սիրած բառը, որուն համար երկար դարեր պայքարած է ու կը պայքարի տակաւին։ «Հայրենիք» ամսագիրը խօսուն, բաբախուն Հայրենիք մը դարձած է օտարութեան մէջ, հայրենիքի կարօտով տոչորուող բազմութիւններուն համար։

«Հայրենիք» ամսագիրը ճակատագրական նշանակութիւն ունեցաւ Հայ նորագոյն գրականութեան համար։ Կատարեալ քաոս մըն էր Հայ կեանքը տասնամեակ մը առաջ. խանդավառ օրերու յաջորդած էր յուսախաբութեան ու լքումի օրեր։ Հայրենի երկիրը աղէտուած, չուառ ու աստանդական բազմութիւններ չորս հովերուն և գաղթակայաններու մէջ խճողուած։ Հայ ղեկավար միտքը կլանուած էր աղէտներու դարմանման հոգերով։ Փշրուած ընդհանուր պատերազմի բաւպանդին, Հայ մտաւորականութիւնը իր հոգեւարքն էր որ կ'ապրէր. վերապրող հին գրողներ թօթափած չէին տակաւին աղէտին զարհուրանքը իրենց մտքերուն վրայէն. Նոր երիտասարդ գրողներ հրապարակ չէին իջած. կը թուէր պահ մը որ Հայ Գրականութիւնը մահուան է դատապարտուած։ Բայց ահա, ինչպէս ամէն մարզի մէջ, ցեղը շուտով կը հաւաքէ ինքզինքը, նոյնը և Գրական ճակատի վրայ կը կատարուի անակնկալը: Գրական ձեռնարկներ կը յաջորդեն իրարու, համարձակ քայլերով հրապարակ կիջնեն երիտասարդ գրողներ, գործի կը մղուին արժէքաւոր հիները։ Ու այս ընդհանուր խլրտումը գէթ ու կերպարանք կ'ստանայ երբ կեանքի կը մտնէ «Հայրենիք» ամսագիրը։ Հմուտ ու անխոնջ խմբագիրներ, Ռուբէն Դարբինեանի պըլպըող միտքը, ծաւալուն օրաթերթի մը ընձայած դիւրութիւնները, հայ քաղաքական և մտաւորական կեանքը ներկայացնող կազմակերպութեան մը՝ Դաշնակցութեան հմայքը, կը դարձնեն «Հայրենիք» ամսագիրը կարճ ժամանակուան ընթացքին ծաւալի, բովանդակութեան և տարածման տեսակէտէն աննախընթաց երեւոյթ մը մեր գրական պատմութեան համար։

«Հայրենիք» ամսագիրը ոչ միայն գեղեցիկ գրականութիւնը նպատակ ունեցաւ, այլ և դարձաւ շտեմարան մը յուշերու, պատմական երկերու, և քաղաքական մտածողութեան։ Եթէ ամսագրի էջերէն մեր գրականութեան տրուեցաւ Համաստեղ մը, նոյն այդ էջերուն մէջ յայտնուեցաւ նաեւ ռազմիկ Ռուբէնը իր յուշերով հայ Յեղափոխութեան դիւցազներգութիւնը քանդակելու համար։ «Հայրենիք» ամսագրի էջերուն մէջ է որ տուին Կոստան Զարեան, Ահարոնեան, Համաստեղ, Լեւոն Շանթ, Օշական, Ա. Իսահակեան, ու այլ գեղարուեստագէտ գրողներ իրենց լաւագոյն երկերը։ Այնտեղ է որ երեւցան՝ Անդրանիկի, Խանազատի, Սամսոնի, Ռուբէնի, Մաթէոսի, Մալխասի և այլոց յուշերը, որոնք մեր վերջին կէս դարու պատմութիւնն է որ կը կենդանացնեն։ Բազմաթիւ էջեր պէտք պիտի ըլլային տալու համար անունները ու նիւթերը այն բոլոր գործերուն որոնք հրատարակուեցան այս տասնամեակի ընթացքին «Հայրենիք»ի էջերուն մէջ։

Այս գեղեցիկ արդիւնքին առջեւ կուզէ վայրկեան մը վերցնել համեստութեան քօղը ու ըսել որ Հայ իրականութեան մէջ Դաշնակցութեան ու անոր պատրաստած մտաւորականութեան միայն վիճակուած է հրապարակ բերել այսպիսի գործեր։ Նիւթական անհամեմատ աւելի լայն միջոցներ ունեցողներ, ինչպէս «Հ. Կոչնակ»ը չկարողացան գէթ բաղդատութեան եզրերու մօտենալ «Հայրենիք» ամսագրին հետ։ Առաջինը հիմնարկութեան մը հազարները ունի իր կռնակին ու քսան և չորս էջէն չ'կրցաւ բարձրանալ, իսկ երկրորդը առանց նիւթական կռուանի եօթ անգամ աւելի ծաւալ ունի, իսկ բովանդակութեան մասին չ'արժեր խօսիլ իսկ։ Այդպէս է միշտ, բոլոր ճակատներու վրայ որ ցեղը իր ստեղծագործ ճիգը երեւան կը բերէ, առաջին գծի վրայ կը քալէ Դաշնակցականի զոհաբերող ոգին։ Ոչ յաճախ, և սակայն այսպիսի հանդիսաւոր պարագաներու չպիտի մոռնալ արձանագրելու այս պարագան։

Նոր տասնամեակներ, ինչ խօսք որ լաւագոյն նուէրը պիտի ըլլար այս «Հայրենիք» ամսագրին համար, իսկ այսօր երբ արդար ցնծութեան հպարտանքով կը դիտենք մեր գրադարաններուն մէջ հանգչող հարիւր քսան հատորները, պարտականութիւն ունինք մեր ճակատները խոնարհելու ցեղին, անոր հանճարին բոլոր վաստակաւորներուն առջեւ որոնք անկարելի պայմաններու մէջ յաջողեցան տասը տարի շարունակել այս գեղեցիկ գործը։

ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ ԴԵՐՈՎ

Գրեց՝ ԿՈՐԻՒՆ ՊՈՆՉԱՑԻ

Բոլոր անոնց համար որ կը հետեւին մեր գրական քննադատութեան, կը մնայ պարզ ու մեկին առ իրողութիւնը, թէ ան, հազուադէպ բացառութեամբ կը կատարէ դրական և շինիչ դեր մեր մէջ:

Քննադատութիւնը, այն սահմաններուն մէջ որ կը գծէ սկզբունքներու համար բարոյական մթնոլորտ և ցոյց կուտայ այդ անոնց կարելի ուղին՝ ոչ մէկ կասկած որ պիտի մնայ գրականութեան օգտակար և փնտռուած սեռերէն։ Բայց ընդունինք Թոլստոյի հետ, թէ ափսոս քննադատական վէճ մը, որ անձնական և ենթակայական կարծիքով և հաւաքումներով կ'առաջնորդուի, ոչ միայն կը դառնայ ծիծաղելի այլ և զոհ գացածներու արհամարհանքին նշաւակ։

Չմոռնանք ն'ւ կարեւոր. անթերի և մեծ մէկ գործ մը մեկնութեան չի կարօտիր։

Դեռ գրականութեան պատմութիւնը չէ արձանագրած մեզի անուն մը, ուր քննադատին գերը բարձրացած ըլլայ ստեղծագործ արուեստագէտի ճիգին։ Մինչ որ Զոյլի ջանքը, Հոմերոսը մխելու տեսակէտով, ծիծաղելի դարձուց զինք ու փառքի պսակաւորութիւնն վրայ դրուեցաւ մեծ հոգեբանուն։

Ըլլալով պրպտումներու, թափանցումի և խորասոյզ աշխատանք մը, քննադատութիւնը քիչ անգամ կը մնայ արուեստագէտի իրական գործ։ Շէյքսպիրը կամ Կէօթէն ուսումնասիրող ոչ մէկ քննադատ կրցաւ չինել իրեն համար անոնցինէն աւելի մեծ համբաւ մը։ Ո Թոլստոյ որ ջանաց Իպսէնի մտաւորականութեան տարրեր գտնել կամ Պէթհովէնի երաժշտական վերջին սեռի ստեղծագործութիւններու մէջ որոնել հիւանդագին երեւոյթներ, անկասկած մնաց մեծ ո՛չ թէ իր կարծիքներու վարկով, այլ Աննա Քարենինայով, Յարութիւնով, Պատերազմ եւ Խաղաղութիւնով. — գործեր, որոնք կերտին իր արուեստագէտ հոգիին կնիքը։

Իր կարգին Վ. Հիւկօ մեծ է ոչ թէ Շէյքսպիրի մասին գրած իր ուսումնասիրութեամբ, այլ իր Թշուառներով, Նոտր Տամ տը Փարիով, Կրոմուէլով եւ քնարերգական բանաստեղծութեամբ։

Քարլայլի Հերոսներուն մէջ անցեալէն խորունկ տարրեր կան խառնուած՝ ուր պիտի գտնէք Պլուտարքոսէն մինչեւ Միշլէ և Թիէռ կենսագիրներու հենքին մէջ տարուբեր էկոներ, որոնք ստեղծագործութեան դրոշմէ աւելի կը պահանջեն որոնող մաքի թափանցողութեան թելեր:

Ու չմոռնանք որ պրպտումը առաքինութիւն մը ըլլալով հանդերձ, դեռ չ'ու հեռի ստեղծագործութիւն ըլլալէ։

Ստեղծագործելու համար թռիչք ու յափշտակութիւն հարկաւոր է, ներքին հոգեկան աշխարհ ու դիմացկուն շաղաղ կառուցանելու համար խորաններ արուեստի սրբազան տաճարներուն։

Երբեք Ռընան մը աւելի մեծ չէ Ցիտոսէն, որուն կեանքին ու փիլիսոփայութեան վերլուծութեան նուիրած է պատկառելի ուսումնասիրութիւններ։

Եթէ ընդունինք Ալպոր՝ հերոսը, որ հզօր ճախրով մը իր ձին կը վազցնէ պատերազմի դաշտին վրայ ու գերագոյն յանդգնութիւններու ի խնդիր յաղթանակներ ձեռք կը բերէ, անկասկած զի՛նքը պիտի հռչակենք մեծ և ո՛չ թէ պատմագիրը, որ իր սխրագործութեանց պանծացումը կ'ընէ։

Մեծ Եղիշէն չէ, այլ ան որ զինք բարձրացած խանդավառ իր էջերուն հեղինակը գտնելու։ Մեծը Վարդանն էր, Ղեւոնդ Երէցը, ու Աւարայրի պատերազմին ոգին։

Վերջին տասնամեակներու մեր գրականութեան կարեւորագոյն սեռերէն մէկը քննադատութիւնը, դժբախտաբար սակայն ան չկրցաւ մեզի տալ մէկ հատիկ դէմք։ Խորացուցէք հարցը ու պիտի տեսնէք որ քննադատութիւնը մեռեալ է.

Ա.— Անոնց որ անվերադարձ հեռացողներէն էին մեր մոլորակէն ու գրական անդաստանէն։

Բ.— Անոնց, որ արդէն ներքին կըռիւով և տառապանքով մը գամուած էին ինքզինքնին։

Այսպէս, Զապէլեան երբ զուրգուրանքի իր յուշածքին մտնեցուց Սիամանթօն, արդէն ան դարձած էր նորութիւնը սեռի մը քննարկուող մեր մէջ։

Վարուժանի Սարոսեաներուն մասին երբ կարծիք կը յայտնէր, տաղանդի մը անհերքելի կայծերը կ'ընդունէր նոր գործին ընդմէջէն։

Համաստեղի Գիւղը պէտք չունեցաւ իր գնահատութեան, որովհետեւ գանգուածներ արդէն անհրաժեշտ ընդունելութիւնը բրած էին անոր։

Ու տակաւ, տակաւին դրական քննադատութեան վերաբերմամբ:

Այն գրականութեան, որ կանգնած է հիացողի պատուանդանին վրայ, անկէ զովեստի իր թագապսակը զլանալը համար արուեստագէտին ճակտին։

Զիջելով հանդերձ մարդկային մեր հոգեկան ուժերու կաղապարման և վերանորոգման տեսակէտով գնահատութեան դերը, ընդունինք որ մեր մտաւոր պայմաններուն մէջ ոչինչ կարող է կը մնայ պարագայ մը զոր չենք ժխտեր, այսինքն եթէ քննադատութիւնը շատ քիչ կ'ազդէ իր բնածին կարողութիւններուն իրագեկ հեղինակի մը հոգեկան ճիգերուն, ընդհակառակը ան բարերար դեր մը կատարէ հեղինակի մը գործին հանդէպ ստեղծուած հետաքրքրութիւնը խորացնելու և ծաւալելու տեսակէտով։ Չմոռնանք որ հրատարակուած գրական գործ մը արդիւնք է բարոյական և նիւթական զոհաբերութիւններու։ Կը ճանչնանք ն'ւ մեր գրողներուն անտեսական դրութիւնը։ Արդ, երբ գրական գործ մը արժանի է լուրջ ուշադրութեան և վերլուծումի, երբ անոր մէջ տարրեր կան լուսաւոր և հետաքրքրական, ոչ պի՛տի ըլլար ոտնակոխել զանոնք։ Որովհետեւ այս պարագային երկու վրիպանք պիտի յառաջացնէինք ընթերցողին մէջ.

Ա.— Քննադատին հանդէպ հակակրութիւն, ու նուազագոյն պարագային, վստահութեան պակաս. ու Բ. որ նուազ կարեւոր չէ, յաճախ հետաքրքրութեան պակաս հրապարակուած երկերներու հանդէպ։

Արդարեւ աւելորդ պիտի ըլլար քըննարկել մը յոգնութիւնը, որ այսօր պիտի ջանար հաւկցնել բազմութիւններու թէ Յանդէ հանճարեղ բանաստեղծ մըն է, թէ Դուրեան ծագուած ու տաղանդաւոր քերթող մըն է, թէ վերջապէս Պէթովէն մը, Մոցարթ մը, Շօբէն մը անհերքելի երաժշտական հանճարներ են, թէ Ռոտէնի արձանները կը կրեն խորհրդապաշտ արուեստի լուռ բանաստեղծութիւնը, եւն։

Վասնզի մեծ ու կատարեալ գործերը քիչ անգամ մեկնութեան կը կարօտին։

Ո՞վ միջնորդի պէտք ունի, գործան գեղածիծաղ վերջալոյսի մը սոխակին անոյշ և զմայլելի երգին կախարդութիւնը վայելելու համար։

Ո՞վ կարիքը կ'զգայ ուրիշին, հզօր և կապոյտ ծովերու անեզրիտալի մանիւններու հաղեցնելու զգայութիւնները ապրելու։

Ո՞վ է այն մարդը որ հրաշալի վերջալոյսի մը խորհուրդէն զիւթութիւնը ապրելու համար տիեզերագրութեան օրէնքներու մեկնաբանութեան պէտք պիտի ունենար։

Եւ վերջապէս ո՞վ է այն, որ բնութեան մերկ ու հզօր բանաստեղծութիւնը մեր հոգիներու փոխադրելու դերին մէջ աւելի ընդունակ գտնէ ինքզինքը քան ինքը այդ հեթանոս բնութիւնը։

Ուստի իրաւունք ունինք մերժելու բոլոր աստուածաբանական դպրոցները որոնք կը նկրտին Նախախնամութեան էութիւնը մեկնելու։

Այս իմաստով կ'արժէ խարոյկին տալ Նազովրեցիին աստուածային առակներու ձեւազերծ ու իմաստազերծ մեկնութիւնը կատարող ամբողջ աղանդաւորականներու գրականութիւնը, իրենց բոլոր դպրոցներով։

Ու հիմա, ահա և դերը, անողորմ ու թարշամած, նենգաժէտ ու սխտաւոր ներքիններուն աժգոյն փաղանգի մը, որ քննադատի քղամիդը նետած իրենց ուսերուն աջ և ձախ, յանուն իրենց ֆիլերուն ու հաշիւներուն կը չափեն, ու կը կշռեն ու կ'արձակեն վճիռը անդոյ կախաղաններու կամ խարոյկներու դատապարտուած գրողներու։

Ես կ'արգահատիմ այս աշխատանքին վրայ. վասնզի ան չինարար ու սփոփիչ ոչինչ ունի։ Անով կը խանդավառուին աստուելագոյն պարագային վերելքի տարտամ ճիգերով այլ ներքին խարտոցումը զուրկ բոլոր սփոփանքները, և անոնք որ հեռի են ըմբռնելէ, թէ բոլոր ստեղծագործ ճիգերուն պէս, գրականութիւնն ալ արդիւնք պէտք է ըլլայ ներքին մեծ ու յորդ խաղաղութիւններու։

Ինչ կ'արժէ մեր քերթին ու զարգացը, մեր դժգոհանքն ու յուսախաբ ճիչը թէ՝ յետպատերազմեան նոր սերունդը գրաւիչ ու հոգեպարար խոստումներու հեռանկարը չի բերեր մեզի։ Ո՞ր՛ն ուղղուած են թերթերու և հանդէսներու օրինակներէն ինչով այս մեծազօր վճիռները։ Չէ՞ որ կեանքը ունի իր երկաթեայ անողոք օրէնքները։ Չէ՞ որ տաղանդը երբեք արդիւնք չէ մեր բաղձանքին։ Չէ՞ որ խաղաղ պայմաններ են պէտք, ծանր ու հզօր գործերու համար։

Մնաց որ մեր գրականութեան վերջին երեք քառորդ շրջանները լի են նըման դժգոհութիւններով։

Այն ատեն երբ մենք Վարուժանն ու Սիամանթօն ունէինք, երբ դեռ իրենց տաղանդին լիութեան մէջ էին Զոհրապն ու Զարդարեանը, երբ հայ վէպը կը պանծար Երուխանով ու Զապէլ Եսայեան իր հոյակապ էջերը կ'ստորագրէր, երբ Յակոբ Քիւֆէճեան (Օշական) իր շատաշուռ յայտնութիւնը կ'ընէր, ու Շանթ կուտար մեզ Հին Աստուածները, երբ գրականութիւնը նոր ոսկեդարի մը խնդիրը կը բերէր հայ հոգիներուն. դժգոհ էին ն'ւ Օշականը, ն'ւ Զարեանը, ն'ւ Բարսեղեանը։ Չենք խօսիր այլեւ հիներուն մասին, որոնք Պոլսէն մինչեւ Իզմիր և Փարիզ սրտապնդիչ շատ քիչ բան կը տեսնէին մեր գրականութեան մէջ։

Եւ սակայն, համառօտ այս քիչ մը վարկպարազի յոռետեսութեան, տագնապական ու գեղեցիկ վերելքով մը մեր գրականութիւնը կը զարգանայ, կը ճկի, ու գիծ-ագիծ կ'առանձնայ մեր բարբառ. ու կը մնայ խորտակել յոռետեսութեան բոլոր կամուրջները ու դիտել հայ գրական անդաստանը այնպէս ինչպէս որ ունինք զայն, կշռելով, չափելով մեր պայմանները:

Զուգակշի՞ռը կ'ուզէք Ֆրանսականին ու Իտալականին հետ. կը սխալինք, տարբեր են մեր հոգական ու քաղաքական պայմանները։

Բայց մի՛ մոռնանք որ վերելքը անվիճելի է։

Ապագայ լայնախոհ և անկողմնակալ քննադատը, (վասնզի արդի քննադատը ... կասկածի ախտով ու յաջողկոտութեան կարգով վարակուած է) պիտի ապացուցանէ թէ հակառակ քաղաքական շատ աննպաստ պայմաններու մեր գրական

ԴԱՐՁԵԱԼ...

Դարձեալ պատած է հոգիս սարսուռ մ'անձայր խռովքով,
Կ'զգամ չչուկն անձրեւին երաշտէն վերջ այս երկար,
Պիտի սիրտս ցայտէ դուրս չատրուաններ լուսաւոր,
Ու էութիւնս կքի տառապանքին հեշտանքով։

Կարծեցի թէ մեռած է խռովքն անծայր ծովերուս,
Ու նաւակս հեզասահ պիտի սահի ջուրերէն,
Պիտի ափը մօտակայ կապուէին յոյզերս խպառ,
Ու կքոտին ծունկերս անվերադարձ զղջումով։

Կարծեցի թէ դարձած եմ մարդ մը նման բոլորին,
Մաղոզ մ'անշէղ չափչփող ճամբան գծուած ու տխուր,
Հեռու լոյսէ, կածանէ, բոլորին պէս գողդոջուն
Պիտի քայլերս մաշեն պողոտաները կեանքին։

Ո՜վ ցնծութի՛ւն, պատած է հոգիս սարսուռ մը դարձեալ,
Կ'զգամ ցնցումը ցաւին էութեանս խորքերէն,
Նորէն պիտի փոթորկին անծայր ծովերս ծփուն,
Ու տառապանք մը քաղցր օրօրէ զիս հեշտանքով:

ԼՈՒԹԵՐ

ՉԻՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ԵԿՈՒՐ ՊԱՀ ՄԸ ԼՈՅՍԻՆ ԱՌՋԵՒ...

Եկո՛ւր պահ մը լոյսին առջեւ. ես քու արցունքներուդ հետքը պիտի սրբեմ։

Յետոյ, սպիտակ յասմիկաքարէ անկողնին վրայ, պիտի վերսկսինք մեր քաղցր ու տաք ճառախօսութեան:

Այսպէս, երբեմն զուարթ եւ երբեմն ջղագրգիռ մենք միշտ կապուած պիտի ըլլանք իրարու՝ ճակատագրին կարմիր թելով:

Այսպէ՛ս, զիրար կուրօրէն սիրելով եւ շարունակ կռթնած մէկս միւսին՝ պիտի տեսնենք անթիւ նարնջագոյն վերջալոյսներ:

Կանգնենք քարէ կոթող մը՝ մեր սիրոյ երդումը պահպանելու համար իրերայաջորդ երեք գոյացութիւններու ընթացքին:

Երբ աւելի ներքացած ըլլանք՝ քան դեղձենիի ծաղիկի մը անցօսափելի հոգին, մենք դարձեալ միացած պիտի մնանք իրարու:

Եւ եթէ պէտք ըլլար օր մը բաժնուիլ իրարմէ, մենք պիտի գիտնայինք աղաղակել մեր վիշտը: Ու մեր մահացու տրտմութիւնը մեզ վազել պիտի տար մէկս դէպի միւսը՝ Զաօ Օանկ-սուէի ամուսինին պէս (*)

Թարգմ. Ֆրանս.է
Ա. Լ.

ՉԻՆԿ ԻՍԱՆ – ԽՈՒԱՆՆ
(19րդ դար)

(*) Աւանդութիւնը կ'ըսէ, թէ Զաօ Օանկ—սուէ ամուսիններ, ծայրայեղ աղքատութեան հետեւանքով, ստիպուեցան բաժնուիլ իրարմէ։ Կինը ծախուեցաւ մեծահարուստի մը. բայց նոյն իրիկունն իսկ փախաւ անոր նոյակերտ ապարանքէն եւ անսահման կարօտով գնաց գտնել իր բուն ամուսինը:

ԳՐԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նախ քան յօդուածի յարունակութիւնը, կրնենք անգամ մըն ալ անցեալ թուի մեր այն մաքերը, որոնք գրաշարական սխալներով հրատարակուած էին անհասկնալի և կամ հակառակ հասկնալի:

Այս տեսակէտէն առաջին տեղը կը բռնէ գրական ասուլիսներու անհրաժեշտութիւնը մեր պէյրութահայ իրականութեան համար, խօսելով գրական դասախօսութիւններու մասին տրուած Համազգայինի և կամ ազգային այլ միութիւններու կողմէ, ըսինք թէ անոնք պէտք է դուրս գան պատահական ձեռնարկներու սահմանէն և ստանան կանոնաւոր ձև մը, որ կարող ըլլայ գոհացնել զգացուած պէտքը և յոյս տալու որ թանկ գնել մեր գրական արժէքները. ըսինք արդէն թէ նախապէս կատարուածներու մեծ կարեւոր մասը, բացառութիւններ մէջ յարգելով եղած են այս պէտքին ու նպատակին նուազագոյն աստիճանով իսկ գոհացում տալու սահմանէն դուրս, և այս դեռ բաւական չէ. ցանկալով նաև իր չուրջը ծանր թիւրիմացութիւններ դասախօսութիւններու նիւթ դէմքերու և շրջաններու չուրջ: Այս ալ դեռ բաւական չէ, նման դասախօսութիւններ, կը կարծեն նաև գրականութեան և գրական դասախօսութեան հմայքն ու կարևորութիւնը: Ահա թէ ինչու գրական դասախօսութիւններու համար լաւագոյն ձևը ընտրուած է ասուլիսը, ուր մէկէ աւելի անձեր վեր կ'առնեն օրուայ նիւթ գրական դէմքի զանազան կողմերը: Այդ ալ բաւական չէ դեռ, հետաքրքրութիւն կայ նաև մեզ խօսքի ու լիշեցումներու ինչպէս և լրացումներու, որոնց ամբողջութեան չնորհիւ օրուայ նիւթը կ'ընդլայնուի, վերլուծման կ'ենթարկուի և կ'օգտուի առանց թիւրիմացութեան և մթութեան: Ըսինք արդէն թէ այս ձևին առաւելութիւններուն մէկն ալ այն է, որ տրուած ասուլիսը և իր բովանդակութիւնը կարելի է յանձնել մամուլին, առանձին գիրքով կամ պրօշիւրով, ուսանելի նիւթ ներկայ թէ ապագայ սերունդներու համար: 1913 14ին Պոլսոյ մէջ կազմակերպուած ասուլիսներու գրքոյկներն, այսօր մեր գրադարաններու լաւագոյն զարդերն են, որոնց մէջ ընթերցող սերունդը կը գտնէ մեր մեծ դէմքերու վերլուծումն ու փոխադարձ արտայայտութիւնները, ուսանելի և գրաւոր վաւերական ոչ միայն գրականութեան տեսակէտէն, այլ և բազմակողմանի կերպով:

Կայ և ուրիշ պարագայ մը, անցնող տարուընէ սկսած հայ իրականութեան մէջ, նկատելի տեղ մը գրաւած է յոբելեաններու տօնակատարութիւնը: Ըսենք անմիջապէս թէ այդ յոբելեանները եթէ իրենց խորքին մէջ գեղեցիկ պարագաներու են և յարգանքի չափ ընկալ, բայց ներկայ մեր իրականութեան համար չելուած անհրաժեշտութիւններ են և ցանկալի զուգադիպութիւններ, կենդանի խօսքի և ոգեկոչման մեր գրական ու հասարակական դէմքերու, ինչպէս նաև անցեալի մեր ոգեւոր ու գաղափարական շրջաններուն ծանօթացման, որոնց շունչը և հմայքը այսօր մեր ունի կատարելիք յուսալքուած ու նահանջող սերունդի մը համար և որ աւելին է նոր սերունդին բարոյական սնունդ և ներշնչումը տալու տեսակէտէն:

Անցեալ տարի Պէյրութի մէջ կատարուեցաւ յոբելեանը Ռ. Պէրպէրեանին և իր հիմնած միջնակարգ վարժարանին, գէթ մը որ իր անուան հետ կապուած ունի բազմակողմանի հմայքներ, որպէս գրագէտ, լեզուի վարպետ, դաստիարակ, կրթական կազմակերպիչ և սահեծագործ անհատ. ազգային ու հասարակական հմայքով ու պաշտօնով ազգոգ գործիչ: Ցոբելեանը կատարուեցաւ Գեղարուեստասիրաց Միութեան փոքր սրահին մէջ հազիւ հարիւր հոգինոց բազմութեան մը ներկայութեան, իսկ ներկայ տարուայ ընթացքին Խրիմեան «Հայրիկ»ի յոբելեանը կատարելը, վիճակուեցաւ Վասպուրականի հայրենակցական միութեան: Այս երևոյթը, ինչպէս նաև հանդէսի աշխատութիւնները եթէ մեծ պատիւ մըն է նոյն այդ հայրենակցական միութեան երիտասարդ կազմին համար, պայ և ծանր պակաս մըն էր Պէյրութի գրական ու հասարակական կեանքին համար, Հայոց Հայրիկի յոբելեանին նախաձեռնութիւնը թողուլ մասնակի միութեան մը, լուսաւոր դէմք մը և անհատականութիւն մը, որ հայ աշխարհի վրայ ոչ մէկ սահման ու մասնակի երևոյթ ու նկատում ճանչցած է ու դարձած է գերազանցապէս համազգային դէմք մը:

Ահա և երրորդ յոբելեանը Սիպիլինը, որուն նախաձեռնութիւնը յանձն առած էին ուսուցիչներ, «Երիտասարդ Հայաստան»ի խմբագրութիւնն և Հայր Մարիեան:

Երեք յոբելեաններն ալ կատարուեցան անշուշտ 'վճարելով յարգանքի իրենց տուրքը: Մեր նպատակը չէ ի հարկէ քննել անոնց ամէն մէկի բնոյթը և կամ քննադատական խօսք ըսել անոնց կազմակերպիչներու հասցէին: Ընդհակառակը շնորհակալութեան պարտք մը կը ծանրանայ մեզ բոլորիս վրայ յայտնելու այդ մասնակի միութիւններու, անոնք ուր կամ չուտ, փայլուն կամ ոչ փայլուն կատարեցին այդ աշխատանքը, որը միշտ յարգանքի արժանի է: Բայց այն ինչ որ էական է և քննադատութեան նիւթ այդ Պէյրութի գրական, կրթական ու հասարակական ընդհանուր կեանքն է, իր մեծ ու փոքր գործիչներով և ներկայացուցիչներով որոնք չկրցան և դեռ երկար պիտի չկրնան ալ արժէքներ մեր անցեալ գրականութեան ու դէմքերը, ինչպէս և անոնց յարգանքի արտայայտութեան ալ համազգային ներկայացուցիչ ձև ու իմաստ, զանոնք դարձնելով ոչ միայն աւելի փայլուն ու կատարեալ, այլ և տալու այդ արտայայտութիւններուն իրենց համապատասխան իմաստը և նաև թանձրացեալ ձև մը:

Տօնուած յոբելեան մը, կ'ունենայ յանձնախումբ մը կազմուած համազգային հողի վրայ, որուն պարտականութիւնը կ'ըլլայ ոչ միայն հանդէսի չքեղութիւնն ու իմաստը բովանդակութեան խնամքը, այլ և անոր էական գործ կ'ըլլայ այդ յոբելեանը գրական կամ այլ հասարակական ձեռնարկով մը անմահացնել: Վերջապէս, յոբելեանի մը յիշատակը ձեր ու յաջողութիւնը կապուած է նիւթական թէ բարոյական չարք մը պայմաններու հետ, որոնց համար անհրաժեշտ է հեղինակաւոր ձայն ու յանդուն ունենալ: Կա՞յ արդեօք Պէյրութի մէջ այդ անհրաժեշտ հեղինակութիւնը և ձեռնհասութիւնը ունեցող մարմին մը:

Գիտնալով Պէյրութի ներկայ իրականութիւնը, այդ պայմաններուն համապատասխանող մարմիններ կարելի է նկատել Համազգայինը, պաշ Ուսուցչական Ընդհանուր Միութիւնը, որոնց ըդ բաղդանը նիւթ կրնայ դառնալ ինչպէս մեր գրական մտահոգութիւնները "նոյնպէս և մեր ժողովուրդի դաստիարակման ու զգնուացման գործը: Կենդանի խօսքով ու գրականութիւնով:

Թողունք վայրկեան մը գրական գասուսորուած աշխատանքը, որը մամուլի և տարիի հետ կապուած չէ. վերցնենք երկու յոբելեանները միայն, Պէրպէրեան և Սիպիլ, որոնք որպէս գերագոյն կրթական ու դաստիարակչական դէմքեր մեր կեանքին մէջ, պէտք էր և իրաւունք ունէին պահանջել սոյն մարմիններու նախաձեռնութիւնը իրենց յոբելեանին համար. դարձնելու համար զանոնք աւելի կատարեալ ու օգտակար: Եւ ինչ կարգերիս է ու նաև ոգեւորող Պէյրութի ներկայ վիճակին մէջ ոգեկոչել Պէրպէրեանը և Սիպիլը, որոնք մեր աբեւմտահայ ու մտաւոր կեանքի մէջ լուսաւոր դէմքեր են ու սիւներ: Եւ անոնց կրթական ու հասարակական ընտիրագործ ոգին միացած մեր ժողովուրդի զօհաբերութեան հրաշքներ են գործած: Զ՞որ այդ ձև աշխատանքը չէն է նաև Համազգայինի ձեռնարկը, ի չպէս նաև Ուսուցչական Ընդհ. Միութեան կոչումն ու գոյութիւնը: Արդէն չէ՞ր, և նաև իրաւ, որ մեր այդ երկու յոբելեաններն ալ այժմ տեւականացած ըլլային գրական որևէ ձեռնարկով մը և կամ գոնէ իրենց գործը և տեքը անմահացնող գրքոյկով մը: Պարտականութիւն մը չէ՞ր աւելի յօժելի ու հանգիսաւոր ձև տալ այդ երկու յոբելեաններուն նիւթական թէ բարոյական հողի վրայ, երբ Պէրպէրեան վարժարանը, ինքն ալ վարժարանի հայ ժողովուրդի նման տասնր հարիզոններու տակ դեռ կը դիմադրէ այլասերման վըտանգին ի գին ամենածանր զոհողութիւններու, որոնք իր գոյութեան կը սպառնան. իսկ Սիպիլը 67 տարիներու բեռան տակ ու հիւանդ, հիւանդանոցի մը անկիւնը դեռ կը պահէ իր ջաջանչելի չունչը ու եռանդը դէպի հայ մտաւոր կեանքն ու մշակոյթը: Շարունակենք քիչ մը ևս:

ԿՈՐԻՒՆ ՊՈՆՏՈՑԻ

...սեղծագործութիւնը կանգ առած չէ: Եղած արժէքին մասին կրնանք վիճաբանիլ կրնանք և պէտք է կատարելին համար մտահոգուինք. բայց առանց թունաւորելու մթնոլորտը, առանց ժխտելու ներքին երկունքի մը պարագան, որով հոգիները կը գալարուին, մանաւանդ հոգիները նորերուն, անկորնչելի, ինքնատիպ և հայ գրականութեան արժանի գործեր տալու՞ անհընով:

Եւ նորեր,[եկս՛նակներ եթէ կ'ուզէք, կը՛ճանչնանք, որոնք իրենց՛թերաւարտ, հոլածական ու դաժան պայմաններուն մէջ կը չափուին երբեմն չորս ոտանաւորով բանաստեղծ և երկու պատմուածքով վիպագիր կոչուող սերունդի մը հետ:

Բայց և այնպէս խորանանք, խորանանք, այո՛, և այն մի՛ւս մարզին մէջ, որուն քննադատութեան անունը տուած են տարներ, որ իր էութեամբ եթէ ըստեղծագործ արուեստ չէ, իր ձգտումով կը մնայ զօրաւոր ազդակ մը առաջնորդելու և մեծ հոգիներու յայտնութիւնը զանգուածներու խանդավառութեան առնող:

Քննադատութիւնը հիւլէի գծած սահմաններուն մէջ՝ դեռ կը մնայ խաւալ չաղերու համար:

Երբ ան կը յանձնարարէ հոգեկան ցնծութիւնով վերցնել աւազներու կոյտի մը վրայէն մարգարիտի հատիկը, մենք չատեր, ու չատ անգամ, աւազի հատիկի մը համար կ'ուրանանք արժէքը մարգարիտներու:

Զմոռնանք սակայն, որ քննադատութիւնը իր բացառական փորձերով ու ձգտումով դաստապարտուած է միալու աւելի սեռ մը. մինչ սեղծագործութիւնը կեանքի և արուեստի աշխարհին մէջ պէտք ունի բեղմնաւորիչ տարրերու:

ԿՈՐԻՒՆ ՊՈՆՏՈՑԻ

ՓԱՐԱՒՈՆՆԵՐՈՒ ԱՆԷԾՔԸ

Հին գրչագիրներու յիշատակարաններուն մէջ, միշտ անէծք մը կայ գրուած, գիրքը գողցողին, թերթ մը անկից պատռողին, մանրանկար մը մկրատելով հանողին, անմաքուր բռնողին և վերջապէս գրչագիրը խոնաւութենէ չը պաշպանողին հասցէին ուղղուած: Նոյնպէս ժայռերու վրայ փորագրուած բևեռագիր արձանագրութիւնները՝ եղծանողին, քերթելով ոչնչացողներու մասին գրուած անէծքներ անպակաս են:

Կայ նաև անէծքներու չարան մը՝ գերեզմանաքարերու վրայ, որոնք ուղղուած են գերեզմանագողներու, սպառնալով անոնց մահուան պատիժ երբ յանդգնին իրենց վերջին կայանին մէջ անհանգիստ ընելով կողոպտեն ու խանգարեն դամբարանը:

Երբ 1922ին՝ Մր. Քարթըր փարաւոն Թութանխամէնի դամբարանը գտաւ, անմիջապէս հեռագրեց Լորտ Քարնարվօնին իր գիւտի մասին. Լորտը սաւառնակով Անգլիայէն Եգիպտոս մեկնեցաւ և հասաւ «Թագաւորաց հովիտ» կոչուած փարաւոններու դամբարանաց վայրը: Առանց նկատի առնելու փարաւոնին անէծքը՝ Լորտը առաջիններէն մին եղաւ դամբարանը մտնողներէն և դամբարանի մտաւորին առաջին անգքի սենեակին մէջ իսկ խայթուեցաւ ու միջատէ մը որ քանի մը օր յետոյ իր մահուանը պատճառ դարձաւ:

Լորտին մահուընէն յետոյ տասներկու ծանօթ անձեր ալ մահուամբ պատժուեցան Թութանխամէնի անէծքին վրայ:

2. Սըր լի Սթաք, վերջին հրամանատար անգլիական բանակին Եգիպտոսի մէջ, գերեզմանը առաջին այցելողներէն մին, սպաննուեցաւ եգիպտացիի մը կողմէ:

3. Ճորճ Կուլտ, գերեզմանը այցելելէ յետոյ անմիջապէս հիւանդացած ու մեռած.

4. Վուլֆ Ճօէլ. անգլիացի միլիոնատէր. առաջինը որ չորժուն պատկերը առած էր գերեզմանին.

5. Սըր Արչիպոլտ Տուկլաս Ռայթ. վիրաբուժ. Թութանխամէնին մումիան ճառագայթով քննած էր:

5. Փրոֆ. Թէաոր Լիփսոր. մեռած՝ երբ գերեզմանին մէջ քննութիւններ կը կատարէր:

7. Քոնթիս Քարնարվոր. Լորտ Քարնարվօնին Մայրը.

8. Էվէլին Վայթ. հնագէտ, Թութանխամէնին դամբարանին մէջ հետազօտութիւններ կատարած և քիչ յետոյ անձնասպան եղած:

9. Փրօֆ. Բաղանօվա. «Քօլէճ տը Ֆրանսը» դասախօսներէն. դամբարանին մէջ պեղումներ կատարողներէն մին եղած էր:

10. Փրօֆ. Ճորճ Պէնէտիթ, Լուվրի գրադարանէն. նոյնպէս պեղում կատարողներէն մին:

11. Տօքթ. Ֆրէտէրիկ Ռալուս. Լոնտոնէն ք. ճառագայթով մումիան քննած էր.

12 Ռիճըրտ Վէթէլ. Լորտ Քարնարվօնին հարսին ամերիկացի եղբայրը.

13. Ռիչար Պէթէլ, Լորտ Վէօթպէրիի որդին Մ. Փրթերի՛ անձնականքարտուղարը:

Ահա՛ այն տասներեք նշանաւոր անձերը, որոնք կերպով մը Թութանխամէնի հանգիստը վրդոված ըլլալուն համար դամբարանին մուտքի դրան վըրայ գրուած անէծքին դժբաղդաբար զոհ գացին:

Իսկ Մր. Քարթըր այս բոլորը գիտնալով հանդերձ, նոյնժամերին կրկին անգամ վերադարձաւ Եգիպտոս, չարունակելու համար իր քննութիւնները Թութանխամէնի դամբարանին մէջ:

Հալէպ, Ա. ԽԱՏԵՆՑ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Տօքթ. Մելքոն Հայրապետեան 200 ս. դ. կը նուիրէ Մամբրիքեանի բուժախսանցին:

Ստացանք խմբագրութեանս:

ՏԻԵԶԴ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կազմակերպուած Վ.Ռամավարի Պատանեկան Միութեան կողմէ

Տեղի պիտի ունենայ 15 Յունուար 1933 Կիրակի երեկոյեան ժամը 8ին,

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ՊԻՏԻ ԲԵՄԱԴՐՈՒԻ

"ԱԿՆՑԻ ՀԱՃԻ ԱՂԱՆ"

(ԶՈՒԱՐՃ 3 ԱՐԱՐ)

Պիտի ըլլան նաև Բանախօսութիւն, Նուագ, Արտասանութիւն, Երգ ևն.

Մուտք 10 Ս. Դ.

ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԲԱՑՈՒՄ

«Ժողովուրդային Տան» լսարանական բացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի Յունուար 15ին կէսօրէ առաջ ժամը 10ին Ժողովուրդային Տունը:

Պիտի բանախօսեն ընկերներ Ն. ԱՂԲԱԼԵԱՆ, Ա. ՍԱՀԱԿԵԱՆ. Նուագ 'Օր. Շաքէ Յովնանեանի և Պ. Հրայր Ապէլի կողմէ, կ'արտասանէ՝ տաղանդաւոր դերասան Մ. Մարութեան:

Կէսօրէ վերջ բաժակ մը թէյ, նուագ և անակնկալներ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Յունուար 14ին շաբաթ օր, երեկոյեան ժամը ճիշդ 9ին

Հայ Ճեմարանի Սրահին մէջ պիտի դասախօսէ

ԳԱՌՆԻԿ ԳԻՒԶԱԼԵԱՆ

Նիւթ ունենալով

Արեւելեան հարցը, իր ծագումն ու էութիւնը

Դասախօսութենէն վերջ փափաքողներ կրնան թէյ կամ սուրճ առնել.

Մուտքի վճար. 10 Ս. Դ.

ԳՐԱՏՈՒՆ "ԼՈՅՍ"

ՀՐԱՆԴ Ե. ԱՂԱՃԵԱՆ

(Հայ Բողոքականաց ժողովարանին մօտ) Boite Postale 879 BEYROUTH

ՆՈՐ ԳՈՐԾԵՐ.— Դէպի Կախաղան (Թափառական) 75 Ֆրանք Վասպուրական (Հայկ Աճէմեան) 75, Կեանք և Արուեստ (1933) 30, Հայ Մշակոյթի Օր 10, Փոթորկէն վերջ (Պերճուհի Պարսեղեան) 20, Գոյամարտ օրացոյց (1933) 6, Սեւ լեռին մարդը (Մ. Մամուրեան) 20, Մուրատ՝ Սեբաստացի ռազմիկի կեանքն ու գործը (Մ. Վարանդեան) 35, Ցեղափոխական մտքեր (Ք. Միքայելեան) 10, Ցեղի ոգու չարժը (Զօր. Գ.Ինճեան) 5 Նշանաւոր գրողներ՝ Ռ. Սեւակ, Տ. Զէօկիւրեան (Ա. Սեւան) 15, Կոմիտաս Վարդապետ՝ իր կեանքն ու գործը (Փ. Ազատեան) 20, Արեւոտ ճամբան (Մ. Պէոլերեան) 10, Թորոս լեւոնի (Տէրեան) 30, Հայաստանի քարտէս հայատառ (Պալքեան) 7, հայատառ աշխարհագրութիւն (Պալքեան) 12, Ապրումներ (Մալխաս) 50, Վէրք Հայաստանի (Խ. Աբովեան) 25, Անձրեւ (Համաստեղ) 20, Ճինթ և Ջալալէդդին (Րաֆֆի) 25,

Նպաստաւոր պայմաններով բացուած է բաժանորդագրութիւնը «Հայրենիք» Ամսագրի 11րդ տարուան: Գրատունս զոյգ «Հայրենիք»ներու Սուրիոյ ընդհանուր գործակալն է: Գրատանս մէջ կը գտնուի հայկական և եւրոպական երաժշտական ամէն տեսակ գործիքներու յատուկ կարերներու և թելերու ճոխ մթերք մը: Շաբաթական վճարումով ընթերցանութեան համար վարձու կը տրուին վիպական գրքեր: Ստացած ենք Րաֆֆիի բոլոր գործերը:

ՏՕՔԹ. Ս. Մ. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ՝ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԻՆ

Իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով Փարիզի մանկանց յատուկ հիւանդանոցներու մէջ, իր դարմանատունը հաստատած է՝

ԺՕՐԺ ՊԻԿՕ փողոց Թիւ 61 (Պապ-Իտրիսի մօտ, ճանրակառքի գծին վրայ սկի Մկրտս դերձակատան վրայի յարկը):

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ.— Բացի Կիրակիէ, կէսօրէ առաջ, ժամը 9—12

» վերջ, » 3—6

Հինգշաբթի կէսօրէ յետոյ ձրի՝ աղքատներու համար:

ՏՕՔԹ. Կ. Մ. ՊԱՂՋԷՃԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պատիւ ունի յայտարարելու իր յարգոյ յաճախորդներուն որ իր դարմանատունը փոխադրած է Ժօրժ Փիքօ փողոց Քլեման Տանայի շէնքին մէջ: (Ոսկի Մկրտս դերձակատան վրայի յարկը):

Նոր դարմանատունը օժտուած է ելեքտրաբուժական և գիտական նորագոյն գործիքներով:

Հիւանդ կ'ընդունի՝ ԲՇ., ԳՇ., ԵՇ. և ուրբաթօրերը,

ժամը՝ 8—12(կ.ա.) 2—6 (կ. վ.)

և մասնաւոր ժամադրութեամբ:

ՆՈՐ ՏԻՍԹԵՐ

Պ. Գրիգոր Մալիքեանի վաճառատունը, Պապ-Իտրիս հասած են հայերէն որ տիսքեր, ամենարնտիր եղանակներով ձայնագրուած:

Փութացէք չի լմնցած:

ՍԻՊԻԼ

(ՏԻԿ. ԶԱՊԷԼ ԱՍԱՏՈՒՐ)

ԳՐԱԳԻՏՈՒՀԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ

ԻՐ ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈԲԵԼԵԱՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Այդ ազգեցութեան տակ է որ ան պայքարի կը մտնէ յանուն գրաբարի պաշտպանութեան՝ Բիւզանդ Քէչեանի հետ: Տանք խօսքը այս առթիւ իր գրագէտ կողակցին՝ Հրանդ Ասատուրի, որ Սիպիլին նուիրած իր գնահատական էջերուն մէջ կ'ըսէ.

«Զապել Խանճեանի անունը 1879ին ի վեր լսած էի յաճախ: Իր պերճախօսութեան եւ հանրօգուտ գործունէութեան համբաւը ծանօթ էր ինծի: Անահիտի (Սիպիլ) եւ Արամազդի (Բիւզանդ Քէչեան) լեզուապայքարը ահագին ունեցած էր, եւ Անահիտ ակար դասի մը պաշտպանութեան մէջ ցոյց տուած էր կորով, հմտութիւն եւ գեղապաշտ գրագէտի յատկութիւններ» (Դիմաստուերներ էջ 265.)

Ու ըսել որ 1879ին, Սիպիլ դեռ 16 տարեկան էր ու արդէն գրաւած գրասէր հասարակութեան և գրագէտ շրջանակներու ուշադրութիւնը:

Տէմիրճիպաշեանի, Ե. Տուրեանի Հ. Ա. Ղազիկեանի ու չատերու հետ Սիպիլ ի վերջոյ ընկերուհը մը կ'ունենայ իր տեսակէտին մէջ: Գրաբարի հանդէպ պահելով հանդերձ իր ջերմ պաշտամունքը, կ'զգայ թէ աշխարհաբարին է վիճակուած նոր սերունդներու հոգեկան ու մտաւոր սաեղծագործութիւններու աւանդապահը դառնալու դերը: Ու ահա ան կը լծուի ճիգի մը որ պիտի դառնար օր մը պատուանդանը իր գրական համբաւին:

1896ին Զօհրապ կը ձեռնարկէ Մասիսի հրատարակութեան. խմբագրական մարմնի անդամ կը դառնան Զօհրապ Սիպիլ և Հրանդ Ասատուր: Լեզուի միօրինակութեան ի նըպաստ խմբագրական կազմին տուած վճռական քայլերը մեծ ծառայէ կը նպաստեն մաքուր, ջղուտ ու պատկերաւոր մեր արդի աշխարհաբարին ծաւալման:

Կանխելու համար սակայն ամեն թիւր եզրակացութիւն, ըսենք որ անոր աշխարհաբարը իր արդի կատարելատիպ ու անխոցելի նրբութիւններու կը հասնի չնորհիւ այն աքնաջան ու կորովի աշխատութեան, որ իր դեռահաս կեանքէն ու գրական անխաբելի աաղանդէն կ'առնէր իր ներշնչումը:

1901ին ան կը դառնար սրտի և գաղափարի ընկերը իրեն հետ հաւասար գետնի վրայ արեւմտահայ մեր բարբառ արդի կաղապարումներուն տանող Հրանդ Ասատուրի. Զենք կրնար[ժխտել գրագէտ ամոլին մասծուծի փոխադարձ ազդեցութիւններու պարագան. Անոնք միասին թարգմանած ունին բազմաթիւ քերթուածներ: Բայց և այնպէս յիշենք հոս, որ թէ՛ Աղջկան մը սիրտը և թէ՛ Յոյները իրենց ամուսնութենէն տարիներ առաջ գրուած էին, ու կը կրէին արդէն իսկ արդի աշխարհաբարին դրոշմը. անոր որ գործածութեան մէջ է մեր ամենէն մուր աշխարհաբարեաններու կողմէ:

19րդ դարու վերջին շրջանի արեւմտահայ գրական մըթնոլորտին համար կարելի է ըսել թէ Սիպիլ Մասիսի շրջանին գրականութեան էական հարցերէն մին դարձաւ հայ կնոջ մըտաւոր և բարոյական ազատագրութեան հարցը:

Զայն առաջին անգամ յուզած էր Սրբուհի Տիւսաբ իր Սիրանոյշ, Մայտա եւ Արաքսիա վէպերով: Պարզ հրապարակագրութեան ձեւերէն գրականութեան կը մտցնէին հարցը իրենց կարգին Ախիդար Արփիարեան՝ իր Դասալիքով. Գ. Զոհրապեան՝ իր Վարժուհիին Աղջիկով, իր կարգին Սիպիլ՝ Աղջկան մը սիրտը վէպով:

Պոլքարը նախ հրապարակախօսական տարազ ու ծաւալ ունէր, և կը չօշափէր հայ իգական սեռին քաղաքացիական իրաւունքները: Կինը չրջապատի ճնշող ու միահեծան տիրապետութենէն ազատել, տալ անոր այն մարզուն հաւասար դաստիարակուելու եւ իր կարողութիւնները զարգացնելու պատեհութիւն, ճանչնալ անոր հոգեկան ու խարհը ու չլթայաբերել նախապաշարումի թանձր մշուշը որ նստած է հոգիներու վրայ: Ահա առանցքը մտածումին ու գործունէութեան որ Տիւսաբով սկսաւ, ու հետզհետէ դարձաւ հոգեբանական ու գեղարուեստական որոնումի նիւթ: Եթէ Տիւսաբ հրապարակախօս էր իր վէպերուն մէջ՝ Սիպիլ Ռոզ մասամբ ռոմանթիք իր վիպական թեքնիքով. հոգեբանական բարդ վերլուծումներ խուսափեցան իրմէ: Խոստովանինք որ արեւմտահայ գրականութիւնը այս մարզին մէջ Ռոզ գրեթէ աղքատ, մինչև Երուխան՝ ու իր գրաւիչ Ամիրային Աղջիկը, բառին գրական առումով, մենք չունեցանք հոգեբանական վէպ: Բաշալեան, Զօհրապ և ուրիչներ Ռոզին նորավիպագիր՝ խտացուցին բարոյացուցական սեռը կարճ պատմուածքներու. վերջինը աշխարհիկ քաջահանքով արձանագրուած իգական սեռէն պատուած սեղծագործութեանց նկատմամբ: Սիպիլ, սակայն, ո՛չ միայն Ռոզ կնոջ դատին պաշտպան, այլ իր հերոսուհին (Աղջկան մը Սիրտին մէջ) առաջնորդեց սրխրալի անձնուիրութեան:

Դէպի՛ երկիր, հայրենաբաղձութեան հրաւէրը պարտականութեան կը կոչէ բոլոր ճշմարիտ գործիչները: Փորթուգալեան կը մեկնի Վան, հոն է Հայրիկն Հայոց. Սարգսեան կը մեկնի Մուշ, կը մեկնին և ուրիչներ արեւմտեան զարթօնքի շեփորը հնչեցնելու համար հայկական գաւառի խուլ անկիւնները: Հայրենասիրութեան գործնական քայլեր կ'առնուին: Ակադեմական ճառերու յուսահատեցնող մարզանքներէն եռք, որոնց թաւերամպոյր ծառայեց Պոլսոյ 1862ի Ազգային Սահմանադրութենէն յետոյ: Հոն, հայրենիք կը մեկնին ի վերջոյ նաև Աղջկան մը Սիրտ վէպին հերոսուհիներէն Սոֆի և Բուբուլ, երկու խորապաշտուած սիրտեր, որոնք իրենց ցեղակից քոյրերուն դաստիարակութեան մէջ կը փնտռեն իրենց գերագոյն սփոփանքը: Ամբողջ երեք հարիւր աւելի տողեր էջինոց այս հատուածը կարծես գրուած է — դեռ համբաւեան արիւնարբու աժէիմին, — սա յանդուգն նպատակի համար.

«Բուբուլ, կ'ըսէ Սոֆի, խոռհէ թէ մեր դժբախտ հայրենիքը կը մնայ որ հարօղ է մեզի, եւ որուն կրնանք օգտակար ըլլալ: Տուն գիտես թէ ի՛նչ բռնաւորութիւններ, ի՛նչ զգիտութիւններ կան զաւառներու խորը: Երթանք հոն բնկերական մարմաններէն մեկնուն մէջ դասաիարակել մեր քոյրերը, եւ մեր, փօռձառութեամբը նուիրուելով անոնց օգտին, բարեգործութեանց գերագոյն սփոփանքը վայելենք»: (331 Աղջկան մը Սիրտը).

(2)

(Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԿԸ ՄԻՋԱՄՏԵՆ
ՉԻՆ-ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՎԷՃԻՆ ԵՒ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆ ՃԱՆՉՆԱԼ ՍՈՎԻԵԹՆԵՐԸ

Մոսկուա.— Թերթեր կը հրատարակեն Ռուզվելթին ... հեռագիր որուն համաձայն Միացեալ Նահանգները շուտով պիտի ճանչնան Սովետական Ռուսիան։

Կը համարուի թէ նախագահ Հուվըր, ինչպէս նաև Նորընտիր Նախագահ Ռուզվելթ, կ'ընդունին սովիէթները շուտով ճանչնալու անհրաժեշտութիւնը, Հեռաւոր Արեւելքի ձգտեալ կացութեան պատճառաւ։

Ճապոնցիք մեծ պարիսպը անցնելով
ՇԻՈՒՄԵՆՔՈՎԸ ԿԸ ԳՐԱՒԵՆ

Թոքիօ.— Ճափոնական հեծելազօրաց ջոկատ մը, մեծ պարիսպի չինական ... Շիումենքով քաղաքը գրաւեր։ Չինական ուժերը թէեւ ... սակայն ճակատական օդային ուժեր ենթակայ են։ Ճափոնցիք կը պնդեն թէ այս քաղաքին գրաւումը անհրաժեշտ էր Շանհ Հայ ... ուժերուն յառաջխաղացումը ապահովելու համար։

Խռովութիւնները կը շարունակուին
Սպանիոյ մէջ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ ԵՒ ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԿՌՈՒՆԵՐ

Մադրիտ.— Բազմաթիւ դէպքեր պատահած են ... Սեվիլլայի մէջ ընդհ. համաշխատակցութիւն գործադուլ հռչակեց. գործադուլաւորներու և ոստիկաններու միջև հրացանաձգութիւն մը սկսաւ. 6 վիրաւորներ կան։ Քաղաքապետարանի մէջ ծայրայեղները ... գրաւեցին և զօրանոցի մէջ ... փակեցին։ Սեվիլլայէն եկած օգնական ուժեր, կռուի մը վերջ, ... Այս ընդհարումը բազմաթիւ վիրաւորներ պատճառեց։

Վալանսի մէջ գործադուլը ընդհանուր է. ծայրայեղներ ... բոլոր ..., ձեռնարկութիւնները 5 հոգի վիրաւորուեցան և ... Պէթէլբայի երկաթուղիին կամուրջը։

Զինարաններու դէմ յարձակում

Մադրիտ.— Շատ մը կեդրոններէ ստացուած լուրեր կը վկայեն թէ Բ...անիոյ յեղափոխական շարժման ... Այս լուրերը խիստ մեծ ... պատճառ ... խռովութիւնները ... զինարաններու դէմ, զէնքի ... համար։

Վալանսի փոքր քաղաքներուն մէջ, ... սովետական հանրապետութիւններ հռչակուած են, ... 6 քաղաքային ... սպաննուեցան։

Գերմանական պիւտճէի կարեւոր բացը

Պերլին.— Մարտ 31ին փակուող Ներկայ պիւտճէի գործունէութեան մէջ 300 միլիոնի բաց մը կը նախատեսուի։ Սակայն, ըստ Ելմտական Նախարարի ..., այս բացը 2.100 միլիոն մարքի պիտի բարձրանայ, քանի որ ... խնայողութիւնները չեն կրնար ... և ... ծախսերը ...։

Քաղաքական կացութիւնը
Ֆոն Փափէնի Հիթլէր տեսակցութիւնը

Պերլին.— Ազգային ընկերվարականներու պետ Հիթլէրի հետ տեսակցելէ յետոյ, Ֆոն Փափէն ժամերով խորհրդակցեցաւ վարչապետ Ֆոն Շլայխերի հետ։ Այս խորհրդակցութիւնները, ինչպէս նաև պաշտօնական զեկոյց մը, կը հերքեն ... Ֆոն-Փափէն-Շլայխեր անհամաձայնութիւնը։

Թէեւ զեկոյցը լուռ կը մնայ խօսակցութեան ..., սակայն «Տօյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ» կը պնդէ որ այս խօսակցութիւնները ... Հիթլէրը համոզելու, որպէսզի աջակցելով կառավարութեան, Ռայխսթակի լուծումը խնայէ։

Վերջապէս Ֆոն Շլայխերի և Հիթլէրի միջեւ տեսակցութիւն մը կը նախատեսուի և կը կարծուի թէ այս վերջինը պիտի ընդունի որ քանի մը Ազգային ընկերվարականներ դահլիճին մաս կազմելով ամբողջացնեն նոր դիրքը։

Պերլին.— Նազիներ քոմիւնիստական ժողով մը խանգարել ուզելով ... կռիւ մը սանձեցին։ Ժողովասրահի մէջ 80 անձ և 270 աթոռներ իբրեւ զէնք ... կը թռչէին։ Նազիները ... գործածելով ... Ոստիկանական ուժը վրայ հասնելով 5 նազի եւ ... մը ձերբակալեց։

Թրոցքի հիւանդ

Փարիզ.— Թրոցքի հիւանդ է. իր առողջական վիճակը ... խնամքի կը կարօտի. իր խորհրդականներէն մէկը Եւրոպա գնաց ... մը բերելու համար։

Պատերազմական պարտքերու մասին ծերակուտական Պօրայի յայտարարութիւնները

Վաշինկթըն.— Ամերիկեան ծերակոյտին մէջ պատասխանելով պ. պ. ըՍ-Թիմըհնի եւ Րիտի պատերազմական պարտքերու մասին հետեւեալ կերպով արտայայտուեցաւ ծերակուտական Պօրա։

«Ստոյգ է որ պ. Հուվըր եւ պ. Լավալ երկարօրէն վիճաբանեցան պատերազմական պարտքերու հարցի մասին. սակայն ես չեմ գիտեր թէ արդեօք վերջնական որոշում մը տրուեցաւ թէ ոչ։ Սակայն, այդ խօսակցութիւնները Ֆրանսայի իրաւունք չեն տար պարտքի իր բաժինը չի վճարելու։»

Ֆրանսական հանրային կարծիքը տապալեց պրն. Էրիօի դահլիճը, մտածելով թէ դաշնակիցներու հրաժարումը իրենց իրաւունք կուտայ՝ պատերազմական պարտքերը վերադինելու։

Եթէ ասիկա չի վճարելու արդարացումը չէ, սակայն կարդարացնէ պատերազմական պարտքերու վերաքննելու պահանջը։

Ֆրնսկ. պիւտճէն եւ պ. Շէրօնի ծրագիրները
Հսկայ խնայողութիւններ եւ նոր տուրքեր

Փարիզ.— Եթէ պ. Շէրօնի պատրաստած ծրագիրը դահլիճի կողմէ ընդունուի, մեծ զոհողութիւններու պիտի ենթարկուին բոլոր դասակարգերը։ Պիւտճէի մէջ նախատեսուած բացը 10 1|2 միլիառ ֆրանքի կը հասնի. ծախսերու կրճատելով եւ տուրքերը աւելցնելով պ. Շէրօն կուզէ գոցել այս բացը։

Դահլիճի գումարումը

Փարիզ.— Նախարարական խորհուրդի նիստին, 10 միլիառ 541 միլիոնի պակասը գոցելու համար, պ. Շէրօն առաջարկեց ծախսերը 5 միլիառ 326 միլիոն կրճատել եւ տուրքերու վրայ 5 միլիառ 453 միլիոն յաւելում ընել, ապահովելով 223 միլիոն ֆրանքի աւելորդ մը։

Խորհրդարանին կարծիքը

Փարիզ.— Երեսփոխանները կը նկատեն թէ, պիւտճէն հաւասարակշռելու համար ելմտական նախարարի պատրաստած ծրագիրը կառավարութիւնը խիստ դժուարին կացութեան մը մէջ կը դնէ։ Գործի մարդիկ նպաստաւոր են ծախսերու կրճատման առանց նոր տուրքեր սահմանելու. մինչդեռ կառավարական պաշտօնեաները եւ նախկին պատերազմիկները կը հակառակին ամսականներու նուազեցման։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս.ՆՇԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺ.Ի
ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Կիրակի ծնողներու եւ հետաքրքիր ազգայիններու հոծ բազմութիւն մը լեցուցած էր Թատրոն "Բիսքալը, ուր տեղի ունեցաւ տարեկան ամանորի հանդէսը Ս. Նշան Ազգ. Վարժարանի մանկապարտէզի փոքրիկներուն։ Հանդէսը սկսաւ տեղական եւ հայկական քայլերգներով։

Հետզհետէ կատարուեցան արտասանութիւններ, երգեր, խմբերգներ, տրամախօսութիւններ եւ պարեր, ուր միայն 4 7 տարու երկսեռ փոքրիկներ երեւան բերին համարձակութիւն, տրամաբանութիւն եւ հոգեկան զիջում։

Առանձնապէս հետաքրքրական էին եւ յաջող պարերը եւ մարզանքի փորձերը, որոնք բուռն ծափեր խլեցին ներկայ հանդիսականներէն։

Պարերուն եւ երգերուն դաշնակով եւ ջութակով կը մասնակցէին Օր. Շաքէ Յովնանեան եւ Պր. Գրիգոր Յակոբեան

Միջնարարներուն բարձրախօսով երգեցան մի քանի հայկական եւ եւրոպական կտորներ։ Հանդէսը փակուեցաւ Ֆրանս. քայլերգով։

Մօտաւորապէս երկու ժամ տեւող փոքրիկներու այս հանդէսը անցաւ կատարեալ կարգապահութեամբ, փաստելով անգամ մը եւս որ ի զուր չեն անցներ Ս. Նշան Ազգային Վարժարանի համար թափուած նիւթական եւ բարոյական զոհողութիւնները։

Ծնողներ եւ ներկայ հանդիսականներ մեկնեցան լաւագոյն տպաւորութիւններով։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ ՃԻՒՆԻԷՅԻ ՄԷՋ

Այս տարի մխիթարական երեւոյթ մը կը պարզէ Ճիւնիյէի փոքրիկ գաղութը, որ թէ կրթական եւ ազգային մարզերուն մէջ։

Զանազան յարանուանութեանց դպրոցներ, գնահատելի ողջմտութեամբ մը, միացած են Հայ Ազգային Վարժարանին ներքեւ, որուն տեսչութիւնը յանձնուած է Պ. Մաքսուս Մաքսուսեանին, Դպրեվանքի անցեալ տարուան շրջանաւարտներէն։

Ներկայ գտնուելով վերջ. սեռական օրերու առիթով սարքուած կոկիկ հանդէսին, մարդ ուրախութեամբ կը տեսնէ թէ ի՜նչ նուաճումներ կատարուած են անցնող երեք ամիսներու ընթացքին։ Թրքախօս ծնողքի զաւակներ սահուն կերպով կը խօսին հայերէն, կ'երգեն, կարտասանեն, միշտ հայերէն։

Կը սիրենք յուսալ որ ազգային ժողովուրդը աւելի լաւ կերպով գնահատելով կատարուած աշխատանքը պիտի խորհի աւելի ներկայանալի շէնք մը յատկացնել վարժարանին համար։

Ներկայ շէնքը թէեւ բաւական ընդարձակ, գէշ կերպով հակառողջապահական է։ Ընդարձակ սրահ մը որ ունի մօտաւորապէս 120 պատուհաններ, աշակերտներու թիւն է 90...։

⁂

Տնտեսական տագնապը, ինչպէս ամէն տեղ, հոս ալ դրած է իր մատները։ Բարեբախտաբար, մերինները մեծ մասամբ արհեստաւոր են ու կ'ապահովեն իրենց օրապահիկը։ Տեղական ժողովուրդի հետ յարաբերութիւնները խիստ սիրալիր են։ Արամ Եւեփախածը Շէյխ Ազէմ, մեծ գովեստով կը խօսի Հայերու մասին։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ
ԻՆՉՊԷ՞Ս ՊԻՏԻ ԼՈՒԾՈՒԻ
ԻՍԿ ԼԻԲԱՆԱ՞Ն...

Լ.ռեսեհին 11 Յունուար թուականով Եգիպտոսի «Էլ Մուզաթթամ» թերթին կը տեղեկացնէ.

«Մորնինկ Փոսթ» թերթը կը գրէ որ համաձայնութիւն գոյացած է մինչեւ երկու տարի Սուրիական խնդիրին լուծման մասին։ Սուրիական հանրապետութեան պիտի միանան Ալաուիթներն ու Ճեպել Տրիւզը, սակայն այս երկուքը ներքին անկախութիւն պիտի ունենան։ Իսկ գալով Լիբանանին, բոլորովին անկախ պիտի մնայ ֆրանսական հովանիին ներքեւ մինչեւ քսան տարի»։

Պ. ԲՕՆՍՕՒ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ
ԵՐԿՈՒ ԱՄԻՍԷՆ ԱՄԷՆ ԻՆՉ ԼՐԱՑԱԾ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ

Քանի մը օր առաջ գրած էինք որ պ. Բոնսօ սկսաւ իր գործին կանոնաւորապէս յանձնելով Մեծ Սերայ։ Առաջին անգամ պ. Հէլլօի ընդհանուր քարտուղարութեան ձեռնարկումը հաղորդած էր։ Գրած էինք նաեւ որ պատուիրակներու մէջ փոփոխութիւններ պիտի ըլլան։

Լաւատեղեակ շրջանակներէ առնուած լուրի մը համաձայն, Պ. Բոնսօ, Սուրիական խնդիրը լուծելու պիտի սկսի ի մօտոյ եւ պիտի յետաձգէ Լիբանանի հարցը։ Կրկին քսան 10 օր վերջ պր. Բոնսօ պիտի մեկնի Դամասկոս, Սուրիական կառավարութեան հետ դաշնագրի շուրջ իր բանակցութիւնները շարունակելու համար։ Պ. Բոնսօ այս տասը օրուան ընթացքին պիտի ուսումնասիրէ Սուրիոյ կացութիւնը եւ իր բացակայութեան տեղի ունեցած գործառնութիւնները։ Այս միջոցին, Սուրիոյ խորհրդարանն ալ լինելու կոչուած կըլլայ պիւտճէի վաւերացումը։ Բանակցութիւնները երկար պիտի չի տեւեն, որովհետեւ հիմնական կէտերու շուրջ արդէն համաձայնութիւն գոյացած, ենթադրուած մնացած է լոկ։ Հաւանական է որ մինչեւ երկու ամիս ամէն բան վերջացած կըլլայ։ Մարտին Սուրիա կը դառնայ անկախ պետութիւն մը, երբ այս են քաղաքութիւնները կամ քսի թաւեները իրականանան։

Ըստ տեղական թերթերու կարծիքին, դաշնագրի բանակցութիւնները վերջանալուն պէս, դահլիճը կը հրաժարի։

ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ?
ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄԷՋ
Պ. ԼԱՎԱՍԹԸՐ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ

Դամասկոսի հրատարակուող «Էլ Հիւսէմ» թերթը կը գրէ որ Սուրիական դահլիճին մէջ փոփոխութիւններ տեղի պիտի ունենան եւ նախարարներու թիւը փոխանակ չորսի պիտի ըլլայ եօթը։ Հանրապետութեան Նախագահը դահլիճը կազմելու պաշտօնը պիտի յանձնէ ներկայ երկու ազգայնական նախարարներէն մէկուն։

«Էլ Հիւսէմ» կ'աւելցնէ նաեւ որ որոշուած է Հալէպի պատուիրակ պ. Լավասթըրի Դամասկոսի պատուիրակութեան նշանակումը։

ԴԱՏ "ԼՕՐԻԱՆ„Ի ԴԷՄ
ԸՆԴՀ. ԴԱՏԱԽԱԶԸ ԽԻՍՏ ՊԱՏԻԺ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Գրած էինք որ նախկին վարչապետ Օկիւսթ Ատէյի դատ բացած էր «Լ'օրիան»ի դէմ, անուանարկիչ հրատարակութիւններ բրած ըլլալուն համար։

Երէկ ժամը 10ին, սկսաւ դատավարութիւնը Պատժական Ատեանի առջեւ։ Մեթր Սալլամ, Օկիւսթ Ատէյի փոխանորդը, խօսք առնելով յայտնեց.

— «Լ'օրիան» թերթը բազմաթիւ հրատարակութիւններով պաշտպանեց այն ամբաստանեց զեղծարարութեամբ եւ կառավարական դրամներու յուղ պատուեւ անելու յանցանքով։ Օկիւսթ Ատէյի պէս մեծ եւ հեղինակաւոր անձնաւորութեան մը հանդէպ, որ ամբողջ երեսուն տարիներ վարած է պետական մեծ պաշտօններ եւ Լիբանանի անուն բարձր պահած. «Լ'օրիան» «Մնացած Ոճրագործներ խարազանով» գրութեամբ մը անուանարկիչ հրատարակութիւններ կրնէ։ Կը պահանջեմ որ խիստ պատիժ մը սահմանուի «Լ'օրիան»ի հրատարակիչին դէմ, որովհետեւ ան սովորութիւն բրած է բոլոր պատուաւոր անձնաւորութեանց վրայ յարձակիլ։

«Լ'օրիան»ի Տնօրէն Պրն. Խայպաղ խօսք առնելով ըսաւ.

— Ես չեմ կարծեր որ Օկիւսթ փաշա գէթ պաշտօնեայ մը եղած է Եգիպտոսի մէջ եւ օգտակար ծառայութիւններ չէ մատուցած Լիբանանի։ Սակայն երբ ան Լիբանան եկաւ, ծառայած էր, բաւական ճաշակ ունի չունէր արգիլելու համար զեղծումներն ու անկանոնութիւնները պաշտօնէութեան մէջ. եւ տեսանք որ վերջերս երեւան հանուած զեղծումի պատմութիւններն ու զայթակղութիւնները պատահած են անոր վարչութեան օրով։ Բացի այդ, հանրային կարծիքը այնքան գրգռուած էր անոր դէմ որ Բարձր Դոմիսէր 9 Մայիսին կախակայեց Սահմանադրութիւնը, ժողովուրդի փափաքին վրայ։ Ես Օկիւսթ փաշայի անձին դէմ չէ որ կուղղեմ մեղադրանքս, այլ վարչապետ Օկիւսթ փաշային։

Մեթր Սալամ պատասխանելով պրն. Խայպաղին յայտնեց որ յարձակումները ուղղուած էին նախկին վարչապետի անձին դէմ, որովհետեւ յօդուածներէն մէկուն մէջ գրուած էր որ «Օկիւսթ փաշա Էօպալ ոճրագործ մըն է եւ պէտք է գողերու ու աւազակներու հետ միեւնոյն պարկին մէջ դրուի»։

Ընդհանուր դատախազը ասոր վրայ ներկայացուց իր պահանջը եւ մամլոյ օրէնքին 230 յօդուածին համաձայն դատապարտել պահանջեց «Լ'օրիան»ի Տնօրէնը։ Ետեւ խորհրդակցութեան, դատարանը յետաձգեց իր վճիռը յառաջիկայ հինգշաբթի օրուան։

ԵՐԵՔ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՆԵՐ ԿԸ ԿՈՐՍՈՒԻՆ ԱՆԱՊԱՏԻ ՄԷՋ

Պաղեստինէն Իրաք գացող երեք ինքնաշարժներ, Սուրիական սահմանէն ներս, անապատի մէջ, կը կորսնցնեն ճամբան։ Լուր կը տրուի Պաղտատ եւ իսկոյն քանի մը օդանաւեր կ'սկսին փնտռուիլ։ Երկու օրուան փնտռտուքները ոչ մէկ արդիւնք կուտան։

Անոր յորդանանի Սուրիոյ եւ Իրաքի կառավարութիւնները յետ այսուր արգիլած են անապատային ճամբորդութիւնը առանց առաջնորդի։

ՖՈՒԹՊՈԼ

Անցեալ կիրակի, Յունուար 8ին կէսօրէ վերջ Ֆրին եւ Նրոկէի խաղավայրին վրայ տեղի ունեցաւ խիստ հետաքրքրական մրցում մը D.H.P.ի եւ Զ.Ո.Մ.ի «Վահագն»ի միջեւ։

Առաջին ժամուն խաղը սկսաւ D.H.P.ի յարձակողականով, սակայն տեսանելի «Վահագն»ի պաշտպանողականին առաջին կիսախաղը վերջացաւ Օի դէմ Օով։

Տասը վայրկեան դադարէ վերջ, սկսաւ երկրորդ կիսախաղը, որուն ընթացքին «Վահագն»ի ճարպիկ փոխերու խաղարկութեամբ ետանեկեց իր առաջին կէտը։

Քառորդ ժամ վերջ անա՛ բնեայի մը D.H.P.ին։ Բայց չի գիտենք թէ ի՞նչ պատճառաւ չընդունեցին. հակառակ իրաւարարին սեփականն եւ խաղը խանգարուեցաւ հակառակորդներու կողմէ....։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ ՄԸ ԿԸ ՇՐՋԻ

Վարիչ Ասմէօ Պուլաթ թիճօտարժը Սաքիարի մէջ օրած է եւ մէջի ճամբորդը ծանրօրէն վիրաւորուած ըլլալով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, իսկ վարիչը բանտ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ

Երեքշաբթի եւեկոյ անծանօթ գող մը Գ. Ժօզեֆ Կրէկուարի եւ Նիկոլա Շաքալիքի տեփեակներու խուզարկելով գողցեր են առաջինէն 50 Ս. ոսկին եւ երկրորդին 20 ո, ոսկի եւ 30 ոսկի արժողութեամբ գոյք մը ոսկի կոճակներ։

Ոստիկանութիւնը քննութիւններ կը կատարէ։

ԳՈՂ 12 ՏԱՐԵԿԱՆԻՆ

Ոստիկանութիւնը 12 տարեկան Անիս Շեհապ անուն գող մը ձերբակալեց որ ծաղկեւել Սուքի խանութէն ապրանքներ կը գողնար։

ՕՐԹՈՏՈՔՍ ՍԻՆՈԴԻ ԺՈՂՈՎԸ

Օրթոտոքս Սինոդի բոլոր անդամները յառաջիկայ շաբաթ Դամասկոսի պատրիարքական աթոռը պիտի այցելեն։

Ն. Ս. Ալեքսանդրոս Թահանը որ արդէն իսկ Դամասկոս գացած է, ու սոսկով Գեյրութ պիտի գայ Սինոդական թափօրին գլուխը գտնուելու համար։

Հանդիսաւոր մուտք մը պիտի ըլլայ Սուրիական մայրաքաղաքին մէջ։ Պատրիարքը եւ Մետրոպոլիտները պիտի ընդունուին տեղական իշխանութեանց, կրօնական եւ համայնքի ազգային ժողովին կողմէ։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
13 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրմ.	440
Անգլիկն.	»	429
Տոլար	»	127.50
Թրքական	»	59.50
Պանք-Օթթոման		142
Իտալական Լիր 100		655
Յունական Տրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		610
Ֆրանս.	»	488
Օսման.	»	549.25
Արծաթ մէճիտ		21
Գրէսի Ֆօնս.	Ա. Ֆ.	585
» »	Բ. »	332
» »	Գ. »	320

Սեֆէրեան եղբարք Րիւ Ֆօշ
Թէլէֆօն՝ 5-19

արհի մէջ իր ունեցած դիրքով չէր բացատրուէր, և զոր սակայն ինքզինքին և ունեցած արժանեաց գիտակցութեան մէջ կը քաղէր ան։ Թագուհիի մը կը նմանէր ամենուրեք, բարձր և ազնիւ մարդու մը իր յարգանքը մատուցած ժամանակ՝ կարծես թէ այդ յարգանքը ինք կ'ընդունէր։ Արհամարհոտ ժպիտ մը սառեց իր շրթներուն վրայ տարածուելով՝ տեսակ մը մերժողական հով մը կուտար, որու վրայօք խօսած էր դքսուհին։

Քրիստին այս նոր ընտանիքին մէջ մտնելով՝ խոհեմութիւն և հնարք չուզեց գործածել, ինչ որ էր՝ ճիշդ միեւնոյնը ուզեց ներկայանալ և մարքիզուհւոյն հաճելի երեւցաւ. որովհետև այնչափ վտանգաւոր կերպարանք մը չունէր, իսկ մարքիզը զարմացած մնաց, վասն զի, սպասածէն շատ աւելի բարձր գտաւ Քրիստինը։

— Ո՛հ, ըսաւ դաստիարակուհին՝ Ֆլավիի սենեակը մտած ժամանակը, պակուելու ժամանակ եկեղեցին տեսած կինն է։ Որչա՜փ երջանիկ կ'երեւի, կ'զգամ թէ երբեք չպիտի սիրեմ զինքը։

ԺԷ.

ՆՈՐԸ ՄԻՇՏ ԱՂԷԿ Կ'ԸԼԼԱՅ

Քրիստին Օրթէզ նոյն օրէն սկսաւ ապարանքին մէջ հաստատուելով՝ եկած օրէն մարքիզին և տանը ծառաներուն նկատմամբ այնպիսի վայելուչ դիրք մը բռնեց, նաև տիկին Մօնզայի այնպիսի յարգական հնազանդութիւն մը ցուցուց՝ որ ամենուն ալ հաճելի երեւցաւ, և շաբաթ մը ետքը ինքզինքը տան բացարձակ տիրուհին զգաց, առանց այդ բանը մտքէն անցը-

— Կ'ապահովեմ թէ նա երբէք չպիտի սիրէ ձեզ։

— Իսկ ե՞ս։

— Դուք պիտի սիրէք զինքը։

— Շատ շնորհակալ եմ։

— Եւ մարդու ալ բան չպիտի ըսէք, և ոչ իսկ իրեն՝ որ ձեզ արհամարհանօք պիտի նայի։

— Դիւզեցիկ կացութիւն մը կը խոստանաք ինծի։

— Ընդունեցէք այդ կացութիւնը։ Հաւատացէք թէ այս աղջիկը ձեր կինը պիտի զբաղեցնէ, Ֆլավի ընտիր դասեր պիտի չառնի, իսկ դուք գիտելու համար հրաշալի էակ մը պիտի չունիք։

— Կուզէ՞ք զինքը վաղը մարքիզուհիին ուղարկել։

— Ոչ սակայն իմ անունովս, որովհետև իր ծառաներուն ձեռքով դանէն դուրս կը վռնտէ, այլ կեսուրիս անունովը պիտի ուղարկեմ։ Հետեւաբար այրի բառը մի մոռնաք աւելցնելու, վասն զի առանց ատոր յաւիտեան պիտի մերժուինք։

— Բառանիշ պիտի կատարեմ, և շնորհակալ եմ, տիկին դքսուհի։

— Ա՛հ, աղէկ միտքս եկաւ, եթէ Քրիստինը ընդունելու ատեն մտքը ունիք՝ ըսէք մարքիզուհիին որ երբէք չեք սիրեր այդ աղջիկը։ Այս կերպը գէշ չելլար, հաւատացէք։

Այսպէս դքսուհին իր ծաղրածու խօսակցութիւնը շարունակեց, և վերջապէս Պ. Մօնզան իր փափաքած զգացութեան կէտին հասցնելէ յետոյ՝ անոր արձակուրդ տուաւ։ Այլեւս բոլորովին վստահ՝ կանխաւ կը հրճուէր մտածելով թէ այս առիթով նորանոր իրարանցումներ տեղի պիտի ունենար, որոնցմով ինք և ուրիշներ պիտի զուարճանային։

— Գոնէ, կ'ըսէր ան, իրաւացի քանի մը համար

Տօքթ. Ռ. Փ. եւ Կ. Մէրճանեան Եղբարք

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Իրենց Նախկին Գիւնիքէն (Պէյթ—Ճօրճ—Ճէրէտին) Սագագ էլ Պլուր Րիւ Քանթիէն, փոխադրուած են
Ճօրճ—Փիքօ—Փողոց, Պաք—Իտրիսի մօտ, հանրակառքի գծին վրայ, Լէպիլ Բաս Պէյրութ restaurant—Volgaի ճիշդ վրան։
Ընդունելութեան ժամերը ամէն օր, բացի կիրակիէն կ. ա. 8.12 կ. վ. 2.6 եւ մասնաւոր ժամադրութեամբ։

ՀԱՐՍԱՆԻՔՆԵՐՈՒ—
ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ—
ԵՐԵԿՈՅԹՆԵՐՈՒ ԵՒԼՆ.

Ընտանեկան շրջանակներու մէջ գործածեցէ՛ք
եւ Ձեր հիւրերուն հրամցուցէք մի միայն

☛ Lamberti—Bière ☚

— ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳԱՐԵՋՈՒՐՆԵՐՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ —

Սեղանի ուրիշ մը գինի առաջ անգամ մը մեզի դիմեցէք, առաւելութիւնները ունենալու համար։
Մեր մեծաքանակ յաճախորդներուն, ճրիօրէն կը նուիրենք, գործնական արժէքաւոր գաւաթներ, անձեռոցներ, գրպանի օրացոյցներ, գրիչներ եւայլն։
Փորձ մը կը բաւէ ձեզ համոզելու համար
Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ Ն. ՔԷՇԻՇԵԱՆ
113 Rue des Postes, Bab—Idriss «Օրիան» բերքի օ՛նէր.

Կարապետ Հինտօեան–Շարամ Մ'աս թէօսեան Ընկ.

«ՄԵՂՐԻ» ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ

Միայն մէկ անգամ բաւական է այցելել մեր նպարավաճառատունը, լաւ պիտի գտնէք ձեր ճաշակին համապատասխան. համով հոտով մթերքներ զեղչեալ գներով։
Հասցէ.— Rue de l'Uruguay, BEYROUTH, Հնաւգրաւան ձախ կողմէն ծովեզերք տանող փողոցին վրայ։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ

ԷԼ ՀԱՃ ՄՈՒՀԱՄԷՏ ՊԷՅ ԷԼ ՖԷԼԷՔԻ

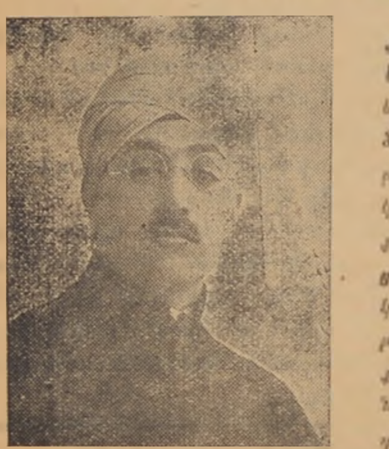

Փութացէք տեսնելու անոր կարծիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդարտեցնէ բոլոր չարչարուած և տանջուած մարդոց և կը վերադարձնէ անոնց փափաքածները։ Կ'ըլլայ բոլոր ազգերուն. հիփնօթիզմով կը կարդայ մարդուն մտածումները, ձեռքի գիծերէն կը կարդայ մարդուն անցեալ, ներկայ և ապագայ կեանքը, կրնայ հասկնալ ամուսնութեան, համբերութեան, սիրոյ, առեւտուրի, քննութեանց նաև բոլոր գաղտնիքները։ Այս բոլորը կը գուշակէ մարդուն, կարենալ թէ գրուած ըլլար թուղթի մը վրայ։ Անոր և ամուսնոյն միջև եղած գժտութիւններն ու տարակարծութիւնները կը լուծէ Սուրբ Սուրբ անունները և Ամերիկեան եւ Եւրոպական գիտնականներու փորձառութիւնները օգտագործելով։

Տխուր եղողներուն ուրախութիւն և հանգիստ կը պատճառէ. զգայուն և մտային հիւանդութիւնները կը դարմանէ։ Այս բոլորը մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ։ Փորձը ամենամեծ փաստն է, անգամ մը այցելել բաւական պիտի ըլլայ։

ՀԱՍՑԷ.— Պէյրութ, Հանըքէ Ղամի փողոցի արեւմուտք, Ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, թիւ 9 բնակարանը։

ԵԶԳՈՒՇԱՑՈՒՄՆԵՐ

Ա.— Անոնք որ կուգան, իրենց միտքը գրեն թուղթի մը վրայ և պէտք է պահեն.

Բ.— 1000 ոսկի կուտայ ան, եթէ չի կարենայ ճշգրիտօրէն գիտնալ ներկայի միտքը, գրուած տարբերէն լեզուով միտքերը չխառնելու համար ազգային միջոցին։

Գ.— Այցելութիւնը երկու ոսկի է.

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔԻՕԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Անեւարական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն
Անանուն ընկերութիւն.— գրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.
որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։
Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սափօյ Օրէյի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Աւանդի պայմանագրութիւնք

Երաշխաւորեալ տոկոս 5.5 %։ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։
Ամեն բացատրութեան ուղղել՝ B, P. 821, Beyrouth

ԵՐԳԻՉՆԵՐԸ
ԷՄԲՈՍԱՑՆԵՐԸ ԵՒ
ՍՐՕՒԻ ԱՄԱԹԷՕՐՆԵՐԸ
ՓՈՐՁԵԼՈՒ ԵՆ ՄԻԱՅՆ
VALDA
—ԲԱՍԹԻԼ ՎԱԼՏԱ—ները
ՍՈՅՆ ԲԱՍԹԻԼՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԶԴԵՑԻԿ ԵՆ ԵՒ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՏՐՕՔԻՆԵՐՈՒ ՄԷՋ
Պահանջեցէ՛ք **ՎԱԼՏԱ** անունը կրող տուփերը
Ներկայացուցիչ՝ ՍԱԻՏԱ Եղբարք
Փօսթարկղ թիւ 445
ՊԷՅՐՈՒԹ

Մէթռտիկ Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին Գարա իր բարեկամներու փափաքներուն ընդ առաջ վերջապէս ձեւագիտութեան ու կարի դասընթացք բանալ։ Ունի երեսուն տարուայ փորձառութեամբ ձեռք ձգուած մեծ հմտութիւն. վկայուած ու գործած հինգ երկար տարիներ Բարիզ Haute Coutureի սրահներուն։
Ֆրանսական ամենավերջին մեթոտով կ'աւանդուի Լուղ Մանրօ, Թայեօր, Թուայէր եւլն։
Տիկին եւ Օրիորդ աշակերտուհիները կրնան կարճ ժամանակամիջոցի մէջ ձեւագիտութիւն իւրացնել ու տանիլ իրենց վկայականները, իսկ բնաւ կար չ'գիտցողները արհեստի մէջ իրենց ապագան կը կառուցեն։
Մանրամասնութիւններու համար դիմել հետեւեալ հասցէին.
Rue Allemby Immeuble Schoucair, contigu à la Banque de Française de Syrie, Maison Cara

Տօքթ. Գէորգ Կէրէկեան
Վկայեալ Lauréat Ճախի Interne եւ այժմ մնայուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԻԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՅ հիւանդութիւններու բաժնին։
Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6
Իր գիւղերին մէջ rue de Damas, No. 15
Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ առնուած մասնաւոր սենեակները։
Աղքատ հիւանդները ձրի դարմանուած, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ԱԶԴԱԿի ՏՊԱՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրօշիւր, նամակաթուղթ, ծանուցում, այցետոմս, բարձր ու առեւտրական տետրակներ.
ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ.
ՃՇԴԱՊԱՀ ՄԹԵՐՔ ԳԻՆԵՐՈՒ

ՍԹԱՆՏԱՐՏ կօշիկները
ամենադիմացկուններն են

Կ. Գ. ԲՈՒՆԱՏԵԱՆ՝ ՆԱԽԱՐԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

տոկուն շինուած, Վայելուչ ձեւ
Հեշտուն եւ բնական ձայն
Ահա յատկանիշներ՝

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ՋԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

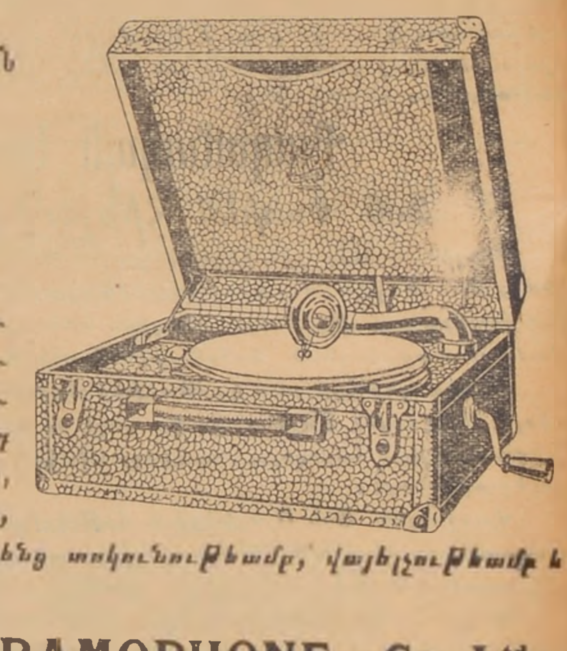

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներու հետ կը մրցին Ապոլլօ ֆօնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. L^td^
(of London)
ԱՓՕԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ !!!
Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փորձագիտ եւ Ֆոնօյ՝ ամէն ձեւի, ամփոփելի արագ եւ շատ տեսակ թիթեղներ գիւղական գին, վճարումի դիւրութիւն։
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սուրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Եգիպտոսի.— ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ
KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

ՑԱՒՑԱՒԱԶԵՐԾ ՄԱՐԻՇԷՐ

ՏԵՂԻԱՆ ԳՈՐԾ

Ջարգացած ծայրաւոր իւղերու կամ մազերու, չմնացած պահածոյ պարուն- ունենալ եւ 20 վայրկեանի մէջ ճեղքո- մի մը համար:
Անոնք պատրաստուած են ըստ քաղաքականութեան անօրէնութեան ձևին և հանգստութեամբ ֆրանսական բժշկական թանձրութեան։
Այս մարիշները այժմ ներկայացուած են բոլոր նոյն բժշկական երկիրներու, որոնց ամէն ազգի հիւանդներուն։

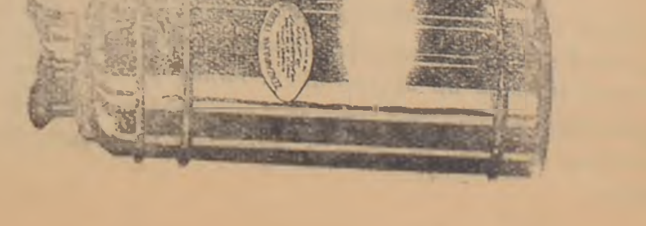

պիտի դանդաղէր Պէաթրիս։
Առանց չար անձ մը ըլլալու՝ տիկին Տալանտի, որ գիւրագրգիռ կին մըն էր, չէր կրնար Պէաթրիսի իր վրայ ցուցուցած անվստահութեանը ներել, և առանց հետեւութիւնները նախագուշակելու՝ այս տեսակ վրէժխնդրութիւնները իրր օրինաւոր կը նկատէր։
Հետեւեալ օրը պարոն և տիկին Մօնգօ կը նախաճաշէին, երբ զանազաններին զանգակը այցելութիւն մը իմացուց, պահ մը յետոյ սպասաւորը այրի տիկին Տալանտի գքսուհիին կողմէն նամակ մը ներկայացուց։
— Թող այս նամակը տուողը ներս մտցուի, ըսաւ մարքիզուհին աչխուժութեամբ մը։ Ցետոյ մարքիզին դառնալով՝ սիրելիս, ըսաւ ան, այրի տիկին Տալանտի գքսուհին զատախազական մը կ'առաջարկէ ինծի, որուն համար բարոյականութեան տիպար մըն է, կ'ըսէ։ Շատ գոհ եմ որ իր ձեռքէն այսպիսի զատախազական մը կ'ընդունիմ։
— Ո՛հ, այո, կրկնեց մարքիզը անփութութեամբ մը, երբէք անոր հարսը կ'ըսէր թէ իր կեսուրին զրկած կինը անճառնի մէկն է, վերջապէս առած տեղեկութիւններսւ նայելով այս աղջիկը քու բանիդ չի գար։
— Տեսնենք, ընդհակառակը ես անոր մասին խիստ նպաստաւոր գաղափար մ'ունեցայ։
Այս միջոցին սենեկապանը խօսակցութեան նիւթ եղող օրիորդը ներս մտցուց։ Մարքիզը և մարքիզուհին զայն դիտելով երկուքին ալ տարբեր զգացումով մը համակուեցան։ Բրիտանի համեստ վայելչութեամբ մը բարեւ տուաւ, և սարսուռ մը զգաց Պէաթրիսը ճանչնալով, սա քաղցրութեամբ մը նայելու հրաւիրեց՝ և ըսկսաւ հարցափորձել։
Օրիորդ Բրիտանի խիստ զգուշաւոր և ամենամասցի պատասխաններ տուաւ։ Ճիշդ յարմար եղած բաները և

ձայնի կարեւոր դիւրազարձութիւնները զատեց ան, և այնչափ յաջողեցաւ՝ որ կէս ժամուայ քննութենէ մը ետքը՝ մարքիզուհին ռաքի ելնելով
— Սիրելի օրիորդ, ըսաւ, ինձ զլխովին հաճելի էք. հիմակ զձեզ պիտի տանիմ որ ձեր սենեակին տեսնէք։
Ամէնէ բան մը չէր պատասխանած. ձեռքը լրագիր մը բռնած էր, և թերթին տակէն այս տարօրինակ էակը կը դիտէր, որուն համար աղջի օրը իրեն այնչափ բաներ խօսած էին, և իր ուշադրութիւնը աւելի օրինաւոր կերպով չէր կրնար բացատրուիլ։
Բրիտանի Օրթէզ այնպիսի բարձր հասակ մը ունէր, պարագաներու համեմատ գիւղացի զլխանոց կամ յանձնարարական կրնար կրել։ Ձեռնոցի մը նման դիւրակոր, գեղեցիկ մը նման ունեցող իր վրայ օծի և յովազի, աղուեսի և առիւծի հանգամանքները կը կրէր։ Դիմագիծը չէր խարուած, իր զօրեղ գեղեցկութիւնը, որ գիւթիչ բան մը ունէր, սամիկ մէկու մը համար անտեսանելի կը մնար։ Կապտագոյն աչքերը կը շողշողային կամ կը նսեմանային, և մերթ գգուանք, մերթ մորմոք պատճառելով մարդուս սիրտը կիզիչ հուրով մը կ'այրէին և կամ անհնարին ցրտութեամբ մը կը սառեցնէին։ Սպիտակ և անդորր մորթը որ կարմրութեան ամենափոքր խառնուրդ մը չէր կրեր, ծուածեւ երեսին վրայ ամէն կողմէ թափուած իր երկայն մազերուն զանգուրները տարօրինակ հով մը կուտային իր դէմքին։ Բերանը մեծ էր, սակայն անհման կարմրութեամբ մը կը փայլէր, ու հիանալի ու սպիտակ ակռաներու շարք մը ցոյց կուտար։ Նայուածքին նման կերպերն ալ իր ներքին զգացումներուն հետեւութիւնները կրելով մերթ ազնիւ և ծանր, մերթ ընտանի, մերթ խիստ և հրապուրիչ կը դառնային։ Սակայն ահէ պարագայի մէջ իր ազնուութիւնը կը պահէր ան, ազնուութիւն՝ որ այ-